

ALLA HETER KNUT

(och den värdelösa konsten att glömma hur man dör nyfiken)



MOOMS
TEATERN

LÄRARHANDLEDNING

INNEHÅLL:

sid 2: Viktigt att veta när du går på teater

sid 3: Om Moomsteatern

sid 4: Om föreställningen ALLA HETER KNUT

sid 5: Produktionsteam och en text av Kent Wisti

sid 6: Skådespelare i föreställningen

sid 7: Analysera en teaterföreställning

VIKTIGT ATT VETA NÄR DU GÅR PÅ TEATER

Publiken är en lika stor del av föreställningen som skådespelarna! En publik som lever sig in i det de ser ger en fantastisk respons till dess aktörer som då i sin tur gör en ännu bättre föreställning. Skådespelarna och publiken reagerar på varandra i ett samspel. Du kanske tror att du inte syns och hörs där ute i mörkret i salongen, men det stämmer inte. Skådespelarna på scenen är väl medvetna om vad som sker i publiken, och upplevelsen för alla som sitter i publiken påverkas av varandra.

En del ungdomar är ovana vid att gå på teater. Vi hoppas att deras besök på Moomsteatern ska vara en alltigenom positiv upplevelse, som ger dem mersmak! Vi tror att deras upplevelse blir ännu bättre om läraren som tar med dem på teatern har ett förberedande samtal med eleverna. Berätta gärna om föreställningen de ska se och om de sociala koder som gäller på teatern:

Det är viktigt att komma i tid

Till många teaterföreställningar blir du inte insläppt om du kommer efter att den har startat. Vi som skapar teater ser det som en helhetsupplevelse som ska upplevas från början till slut. Tänk även på att ni behöver en liten stund på er för att hämta biljetter, hänga av ytterkläder och hitta era platser så var alltid på plats senast en kvart innan det börjar.

Stäng av din mobiltelefon

En ringande telefon kan sabotera stämningen och störa alla, så stäng av ljudet eller sätt den på flygplansläge. Du kan heller inte använda skärmen under föreställning utan att det stör din medpublik. I mörkret på teatern är en lysande skärm som att tända en lampa. Det stör både publik, teknik och skådespelare. Njut av upplevelsen istället!

Ingen fotografering eller filmning är tillåten

Detta eftersom det stör med mobiler och andra skärmar som lyser, men också av rättighetsskäl. Ta gärna en bild vid applådtacket och välkommen att ladda ner bilder från föreställningen från vår hemsida moomsteatern.com

Ingen mat och dryck i salongen

Detta är en regel som gäller på de flesta teatrar och är en stor skillnad för den som är van vid att gå på bio. På teatern vill vi inte att du tar med dryck som kan spillas och godispåsar/ chipspåsar som prasslar.

Respektera platsen

Moomsteaterns foajé tillhör konferenscentret Folk Mat & Möten. Oftast pågår det konferenser i huset samtidigt som Moomsteatern har skolföreställningar. Därför är det viktigt att det inte blir högljutt eller stökigt i foajén. Om ni är tidiga får ni gärna vänta en trappa ner i foajén.

Alla ungdomar vi möter är fantastiska! Men vår erfarenhet är också att en del grupper kan vara stökiga. Vi har publikvärdar på plats, men om du har elever i din klass som är högljudda i foajén eller stör under föreställning får du gärna hjälpa oss att säga till. Vi tror också att om du går igenom det här lärarmaterialet med dem så är de bättre förberedda på sin upplevelse. Stora tack på förhand!

TILLGÄNGLIGHET:

Moomsteatern vill att alla ska kunna gå på teater och att det ska vara en positiv upplevelse. Hör av er till oss om ni har några frågor eller behöver något förberedande material till era elever inför besöket utöver det du håller i din hand. Det kan vara bra att veta att den här föreställningen innehåller ofarlig rök, höga ljud och blinkande ljus.

Rullstolsplatser

Rullstolsplatser finns längst fram i salongen på rad 1, och på rad 3 som du tar dig till via en ramp. Våra publikvärdar hjälper gärna till. Om du har en större rullstol, eller inte vill använda ramp sitter du på rad 1. För varje rullstolsplats finns det en stol vid sidan om så att du kan sitta bredvid någon i ditt sällskap.

HITTA TILL MOOMSTEATERN:

Närmaste busshållplats heter Nobeltorget. Stadsbussar nr 3, nr 5 och nr 32 stannar här.

Moomsteatern har ingen egen parkering, så kommer ni med bil tänk på att komma i god tid för att hitta parkering.

Framför huset finns en parkeringsficka där bilar och bussar kan stanna tillfälligt för att hämta och lämna besökare.

Vi hoppas att både lärare och elever får en fantastisk teaterupplevelse! Varmt välkomna till Moomsteatern!

Adress: Moomsteatern / Folkets Hus
Olof Palmes plats 1
214 44 Malmö

Kontakt: Ellen Brodin, producent
0709 218 612
ellen@moomsteatern.com

www.moomsteatern.com

MOOMS
TEATERN

OM MOOMSTEATERN

Moomsteatern gör scenkonst med normbrytande skådespelare. Vi vill att vår publik ska få en unik teaterupplevelse. Vi vill utmana människors sätt att tänka och skapa samhällsdialog. Vi vill utmana teaterbranschens sätt att resonera kring representation och vem som får ta plats på scenen. Vi arbetar med skådespelare med och utan funktionsnedsättningar, på lika villkor. Vi ger skådespelare med intellektuella funktionsvariationer möjlighet att fokusera på och utvecklas inom sitt yrke. Vi är fortfarande den enda teater i Sverige som tillsvidareanställer skådespelare med intellektuella funktionsnedsättningar under kollektivavtal. Vårt mål är att göra engagerande scenkonst av hög konstnärlig kvalitet. Det gör vi med en unik röst, på ett sätt som bara vi kan. Skådespelarnas unika spelstilar förhöjer våra föreställningar och ger ett mervärde till varje produktion. Vi vill att det ska vara omöjligt att måla in vår ensemble i en genre, och att publiken ska se människan istället för funktionshindret.

AVSÄNDARE ELLER MOTTAGARE?

Moomsteatern grundades 1987 av Kjell Stjernholm i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan. Tanken var redan från början att starta en teatergrupp för personer med intellektuella funktionsnedsättningar som inte hade pedagogiska och terapeutiska mål som främsta syfte. Det vanliga är annars att en teaterverksamhet där skådespelarna har intellektuella funktionsnedsättningar handlar om de medverkandes personliga utveckling. Men detta skulle vara en teatergrupp som gör teater för publikens upplevelse. Vi är vana vid att den som har en funktionsnedsättning är mottagare av vård, omsorg, hjälp, utbildning. Men ovana vid tanken om att den med funktionsnedsättning kan ha något att lära ut, att tillföra konsten, yrket eller samhället. På Moomsteatern är skådespelarna avsändare till en publik, istället för mottagare av en omsorg.

LIKA LÖN FÖR LIKA ARBETE

1992 blev Moomsteatern en daglig verksamhet inom LSS i Malmö stad. När du arbetar på en daglig verksamhet får du en habiliteringsersättning som var 26 kronor om dagen då Moomsteatern startade. De flesta som har daglig verksamhet har sin försörjning tryggad via olika typer av ersättningar från Försäkringskassan. Eftersom daglig verksamhet är en sysselsättning inom ramen för omsorgen har de ingen anställning eller lön på det sätt som ett vanligt jobb innebär. För Moomsteatern var det en framgång i början av nittiotalet att få bli en daglig verksamhet, då det gav möjligheter för skådespelarna att kunna jobba med teater på heltid. Men efterhand som teatern växte och gjorde stora projekt där professionella regissörer, scenografer, producenter, tekniker, musiker och gästskådespelare anställdes framstod det allt mer orimligt att de skådespelare som stod i centrum för verksamheten inte anställdes på lika villkor. Det var ju skådespelarnas arbete som lockade en publik och genererade alla andras löner.

Genom ett arbetsmarknadsprojekt finansierat av EU tog Moomsteatern steget från daglig verksamhet till professionell teater. Fem skådespelare anställdes på nya Moomsteatern, efter en specialsydd fortbildning på Teaterhögskolan i Malmö. Samtidigt byggdes en organisation upp med teknisk, administrativ och konstnärlig personal. Målet med arbetsmarknadsprojektet var att uppnå kontinuerlig finansiering ifrån statlig, regional och kommunal kulturfinansiering. 2008 uppfylldes det målet och sedan dess har Moomsteatern varit en kulturfinansierad professionell teater där skådespelare med intellektuella funktionsnedsättningar anställs på samma villkor som andra skådespelare.

REPRESENTATION OCH INKLUDERING

Teater görs för publikens skull och då ska den också spegla sin befolkning. När publiken sätter sig i teatersalongen hoppas vi som gör teater att de ska känna igen sig i det de ser på scenen. En stor del av vår befolkning är personer med funktionsvariationer, men de är sällan speglade på våra teatrar. Om du är en person med funktionsnedsättning lever du ofta segregerat från resten av samhället. När vi inkluderar skådespelare med funktionsvariationer på scenen illustrerar vi ett samhälle där personer med funktionsnedsättningar är en självklar del av samhällets alla aspekter. Det som skådespelarna på Moomsteatern tillför konsten är dessutom unika uttryck som förhöjer upplevelsen för publiken och skapar scenkonst som inte liknar någon annan.

OM FÖRESTÄLLNINGEN ALLA HETER KNUT

ALLA HETER KNUT (och den värdelösa konsten att glömma hur man dör nyfiken) är skriven av Amelie Nörsgård och Nic Schröder. Moomsteatern bjöd in duon att skapa en pjäs och att själva komma med en idé om vad de ville göra. ”Vi vill göra en humorshow om döden!” svarade Nörsgård och Schröder. ”Javisst, självklart!” svarade Moomsteatern.

Men föreställningen skojar inte om döden i sig, utan snarare om den rädsla vi har för att prata om döden. Och vad vi gör i livet för att undvika att tänka på döden. Detta är en humorshow i full fart som passar bra för den som behöver skratta lite åt livets allvar. I ett virrvarr av scener ifrågasätter den vårt samhälles kollektiva tabun kring det vi har lagt i begreppet ”att dö”. Samtidigt vill den inspirera till att med humor, fantasi och mod närma sig sina egna rädslor för att komma åt mer av sig själv. Mera liv helt enkelt.

*”Vetenskapen har gjort mycket gott genom åren
men det är viktigt att de döda vinklarna,
där vetenskapen ännu inte kastat sitt ljus,
fylls med nyfikenhet och fantasi
och inte låter rädslan sätta krokben.”*

Professor Knutsson

HEJ KNUT!

Vi slide:ar ut i livet och det enda som vi vet helt säkert är att vi en dag ska dö - MEN det pratar vi inte om! Döden är något ensamt, mörkt och kallt som vi ska vara rädda för. Professor Knutsson, som vi själva har hittat på, men som tyvärr inte fick plats i föreställningen, menar att vi skulle bli lyckligare om vi vågade prata om döden.

Det visar professors imaginära diagram klart och tydligt. Hon menar dessutom att studier visar att roten till våra svårigheter att hitta ett hållbart sätt att leva är vår rädsla för att ens öppna dörren till ämnet döden. Att prata om döden med en öppen nyfikenhet till skillnad från rädsla ökar livskvaliteten med upp till 90%, säger professor Knutsson i en påhittad intervju från 1998.

Hon pekade med sin osynliga hand och sa mycket bestämt till oss att det bästa sättet att gripa an detta ämne är med hjälp av led-lights, cykelhjälmarna och en rutschkana. Och vilka är vi att säga emot en professor? Så vad väntar du på Knut? Släpp fram din fantasi! Nu leker vi död!

Knut Nörsgård & Knut Schröder - manusförfattare



LÄTLÄST OM ALLA HETER KNUT

Dom som har skrivit den här pjäsen heter Amelie och Nic.

Dom vill göra en pjäs om döden som får publiken att skratta.

Kan man verkligen skoja om döden?

Jo, vi tror att allt som känns sorgligt kan kännas lite lättare om man vågar skoja om det.

Så pjäsen skojar om hur rädda vi är för att prata om döden.

Den handlar om att vara ett litet barn som möter allting den stöter på med fantasi och glädje.

Men där vuxna lär barnet att vara rädd.

Barnet får lära sig att det är viktigt att tjäna pengar för att kunna köpa saker.

Men barnet skulle kanske bli lyckligare om den fick vara lekfull och nyfiken istället?

I föreställningen bär dom vuxna på knutar.

Dom är egentligen knutar i våra känslor, så som rädsla till exempel.

Om vi vågar tänka på döden med nyfikenhet kan vi kanske bli mindre rädda för den.

Så välkomna in i Moomsteaterns värld och släpp fram din fantasi!

PRODUKTIONSTEAM - OCH EN TEXT AV KENT WISTI



Amelie Nörsgaard har skrivit och regisserat ett flertal produktioner för barn och unga på TV och teater. Bland annat *Klassen* på SVT och *Cringe Marmelad* på Malmö stadsteater. En del känner också igen henne som programledare på SVT Barn. Amelie har regisserat *ALLA HETER KNUT* och skrivit manus tillsammans med **Nic Schröder**. Nic är bland annat en av hjärnorna bakom hitlåten *Hej hej Monica* och filmen *Hata Göteborg*. Han är skådespelare på scen och film, och liksom Amelie har han varit programledare på SVT.

PRODUKTION

Manus: Amelie Nörsgaard & Nic Schröder

Musik: Jan-Erik Sääf

Regi: Amelie Nörsgaard

Bild- & ljudkoreograf: Nic Schröder

Scenografi & kostymdesign: Emilia Bongilaj

Ljusdesign & teknisk chef: Hans C Roupe

Föreställningstekniker: Martin Kullberg

Inspicienter & mask: Malin Stegerling & Therese Hedelius

Repetitions- & föreställningscoach: Louise Vainikainen

Producent: Ellen Brodin

Snickare: Kenny Tullberg

Tillverkning bebishuvudet: Elin Adler

Sömmerska: Ewa Bongilaj

Praktik Scenografi: Martin Thulin

Praktik Ljusteknik: Siri Stenquist

Föreställningsfoto: Bodil Johansson

VI FÖDS. OCH SEDAN DÖR VI.

Det är egentligen det enda vi vet. Däremellan kan det vara kort eller lång tid, jobbigt eller lätt, spännande eller smärtsamt. Oftast är det blandade karameller.

När jag var barn fick en av mina kompisar höra att det enda vi måste göra i livet är att dö. Vi pratade om det länge och när vi sedan kom överens om att det faktiskt stämde cyklade vi runt på gatorna där hemma och skrek ut att det enda vi måste göra i livet är att dö. En gubbe som stod och tvättade bilen stod länge och tänkte innan han släppte vattenslangen, sprang ut i gatan och skrek efter oss att "man måste väl för fan äta!" Nej, vi måste inte äta. Det finns många i världen som inte har kunnat äta.

Det finns en lite läskig frihet i tankarna på att det enda vi egentligen vet är att vi skall dö och att det är det enda som vi måste. Allt annat är val vi gör. Det är också viktigt att komma ihåg att i varje andetag vi drar så väljer vi livet och livet väljer oss.

Jo, förresten - en sak till vet vi. En gubbe på 1600-talet skrev att ingen människa är en ö. Det vet vi också. Även om vi känner oss ensamma och kanske till och med verkligen är ensamma så är vi det i ett sammanhang med andra människor. Det första vi gör som alldeles nyfödda bebisar är att leta efter någon som ser oss i ögonen. Och sedan letar vi tills vi dör. Att försöka bli vän med sig själv, med de andra som finns runtomkring och med livet självt. Det vi är mest rädda för i livet är att inte få vara med. Det är också att dö på ett sätt även om hjärtat fortsätter att slå och lungorna drar in luft.

Vi letar efter oss själva, de andra och livet självt genom att leka på olika sätt som att måla, spela teater eller skriva dikter. Vad som händer efter att vi dött vet vi inte och kan nog inte ens gissa. Så vi måste leka även det. Vi föds. Och sedan dör vi. Däremellan kan vi leka livet tillsammans.

Kent Wisti - präst, satiriker & konstnär

SKÅDESPELARE I FÖRESTÄLLNINGEN



Trygve Algeus spelar Barnet som vi får följa genom livet.



Julia Hansson spelar Mamma och **Jens Olsson** spelar Pappa. Men de syns också i flera andra roller.



Frida Andersson spelar Grässtrået som blir barnets vän, men syns också i flera andra scener.



Dennis Mortensson kan vi se som varuhuschef på Ikea och Läkaren Knut, men också i en del andra scener.



Niclas Lendemar spelar sjuksköterska Knut och flera andra roller så som pensionär på Ikea och grässtrå.



Sara Vainio Ali spelar en av kollegorna när Barnet får ett jobb, men också sjuksköterska och grässtrå.



Caroline Andersson dyker upp som grässtrå och som en av pensionärerna på Ikea, men också i andra scener.



Johanna Friberg ser vi inte minst som Zombie-Felicia, men också som pensionär på Ikea och grässtrå.

Föreställningen innehåller också röstinspelningar med Therese Kvist, Wasim Kashlan, Amelie Nörsgaard, Nic Schröder, och **Siw Malmkvist** som berättarrösten Moder Jord.

ANALYSERA EN TEATERFÖRESTÄLLNING

Efter ert besök på teatern kan det vara en bra uppgift att be eleverna reflektera över sin upplevelse. Här följer en modell som ni kan använda er av och ge i uppgift till eleverna: Reflektera över vad du har upplevt genom att följa ordningen där du börjar med att beskriva vad du har sett, utan känslor och värderingar. Därefter försöker du tolka berättelsen och vad du tror att pjäsen ville berätta. Till slut lägger du till reflektioner med dina egna åsikter och känslor. Kom ihåg att varje person som ser en föreställning utgår ifrån sig själv och inga svar är fel.

1. Beskriv

Börja med att beskriva vad du har sett och hört. Var så saklig som möjligt och undvik att lägga in värderingar. Skriv ner det du kommer ihåg, till exempel:

- Vilka karaktärer fanns med i pjäsen? Hur såg dom ut?
- Hörde du någon musik? Tänkte du på några ljud eller röster?
- Hur såg scenen ut runt skådespelarna? Rummet, saker, färger.
- Vad minns du av ljuset?
- På vilket sätt berättades pjäsen?

2. Tolka

Efter att du har beskrivit vad du har sett går du vidare till att göra din egna tolkning av det du upplevde.

- Vad handlade den här pjäsen om?
- Vad hände i pjäsen?
- Vilka händelser kommer du bäst ihåg?
- Vad tror du att pjäsen försökte säga dig? Fanns det några budskap?

3. Reflektera

Till sist reflekterar du över vad du kände och tyckte om föreställningen.

- Vilken stämning kände du?
- Vad tyckte du var bra?
- Vad tyckte du var dåligt?
- Var det något du inte förstod?
- Vad kände du när pjäsen var slut?

Den här föreställningen lämnar också stort utrymme för att arbeta med teman kring hur vi hanterar döden.

Vad försöker föreställningen berätta om vår syn på döden?

Ni kan också ha ett samtal om knutarna. Vad hade knutarna för betydelse i den här föreställningen?

Eller låt föreställningen bli en inspiration till att fritt fantisera om vad döden egentligen är!

